

WYROK

W I M I E N I U R Z E C Z Y P O S P O L I T E J P O L S K I E J

Dnia 6 września 2013 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Karolina Krzemińska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Marzenna Ornaf

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2013 r. w Jeleniej Górze

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. C.**

przeciwko **W. S. (1)**

o zapłatę kwoty 8.000 zł

I. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 4.024,80 zł (cztery tysiące dwadzieścia cztery złote osiemdziesiąt groszy) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11.09.2012r. do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 458,50 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Powódka M. C. wystąpiła z powództwem przeciwko W. S. (1) prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) W. S. domagając się zasądzenia kwoty 8.000 zł (2.000euro x 4,00zł) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11.09.2012 r. do dnia zapłaty, a także zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu wskazała, że w lipcu i sierpniu 2012r. pracowała w ramach własnej działalności gospodarczej dla firmy pozwanego w Niemczech jako opiekunka osób starszych. Nie otrzymała należnego jej wynagrodzenia, co pozwany uzasadniał zakończeniem pracy przez powódkę 10 dni przed terminem. Do wcześniejszego wyjazdu zmusił powódkę ciężki wypadek jej syna, który był w stanie krytycznym. Powódka informowała o tym telefonicznie pozwanego. Rodzina osoby u której pracowała zrozumiała jej sytuację i nie sprzeciwiała się jej wyjazdowi. Pozwany wykorzystał ten fakt aby nie wypłacać należnego powódce wynagrodzenia, w sposób nieuprzejmy zbywał ją gdy domagała się jego zapłaty, zastraszał. Powódka musiała się zadłużyć u rodziny oraz w lombardzie aby mieć środki na bieżące potrzeby.

W odpowiedzi na pozew pozwany W. S. (1) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego. Podniósł zarzut potrącenia kwoty 1.200 euro,

w tym 600 euro tytułem kary umownej, 100 euro za transport i 500 euro tytułem poniesionych kosztów zastępstwa powódki jako opiekunki.

W uzasadnieniu wskazał, że w dniu 04.07.2012r. strony zawarły umowę o świadczenie usług opiekuńczych na okres od 06.07.2012r. do 06.09.2012r. z wynagrodzeniem w wysokości 1200 euro płatnym po wystawieniu rachunku. Integralną częścią umowy był załącznik przewidujący kary umowne na wypadek niewywiązania się z umowy. Powódka w dniu 27.08.2012r. opuściła miejsce świadczenia usług opiekuńczych na terenie Niemiec. Zgodnie z załącznikiem do umowy była więc zobowiązana do zapłaty kary umownej w wysokości 50% wynagrodzenia brutto oraz 100 euro tytułem kosztów transportu. Ponadto pozwany został obciążony przez firmę koordynującą opiekę w Niemczech kwotą 500 euro w związku z koniecznością skierowania w trybie pilnym opiekunki do osoby pozostawionej bez opieki. Dnia 21.09.2012r. pozwany oświadczył o potrąceniu w/w należności z wierzytelnością powódki o zapłatę wynagrodzenia. Oświadczenie to nie zostało powódce doręczone, ponieważ pozwany nie spodziewał się, że w takiej sytuacji powódka wystąpi przeciwko niemu z roszczeniem. Wynagrodzenie powódki miało wynieść 1.200 euro za cały okres jej trwania - kwota 2.000 euro nie znajduje oparcia w treści łączącego strony stosunku prawnego. Wynagrodzenie miało być płatne po wystawieniu rachunku, którego pozwany nie otrzymał, zaś wskazany przez powódkę adres e-mail jest błędny. Powódka miała świadomość konsekwencji płynących z opuszczenia miejsca pracy o 6.00 rano bez zgody rodziny osoby pozostającej pod jej opieką.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 04.07.2012r. strony prowadzące działalność gospodarczą zawarły umowę na okres od 06.07.2012r. do 06.09.2012r., na mocy której powódka zobowiązała się do wykonywania usług w zakresie opieki nad osobą starszą oraz prowadzenia domu. Wynagrodzenie za usługę strony określiły na 1200 euro.

dowody: - umowa z dnia 04.07.2012r – k. 9 akt,

- wydruk z (...) pozwanego – k. 39 akt

Strony ustnie umówiły się, że wynagrodzenie płatne będzie miesięcznie do 10-tego następnego miesiąca.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - zeznania powódki M. C. – k.58-59v akt

- zeznania pozwanego W. S. (1) – k. 59v-60akt

Zgodnie z załącznikiem do zawartej umowy, w razie niewywiązania się z umowy lub porzucenia pracy, pracownik zobowiązany był do zwrotu kosztów podróży w wysokości 100 euro oraz zapłaty kary w wysokości 50% wynagrodzenia brutto.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - załącznik do umowy – k. 40 akt,

- zeznania powódki M. C. – k.58-59v akt,

- zeznania pozwanego W. S. (1) – k. 59v-60akt

Powódka świadczyła pracę na terenie Niemiec.

W dniu 27.08.2012r. w godzinach porannych opuściła miejsce pracy i udała się do Polski, gdyż jej syn uległ ciężkiemu wypadkowi. O zamiarze wyjazdu poinformowała dzień wcześniej pozwanego oraz córkę osoby, którą się opiekowała.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - zeznania powódki M. C. – k.58-59v

- zeznania pozwanego W. S. (1) – k. 59v-60

- karta informacyjna leczenia szpitalnego Ł. C.

– k. 8 akt

W związku z nagłym wyjazdem powódki pozwany został obciążony kwotą 500 euro tytułem wynagrodzenia opiekunki skierowanej w zastępstwie powódki przez niemieckiego koordynatora usług opiekuńczych.

okoliczności niesporne

a nadto

dowód: - rachunek z dnia 06.09.2012r. wraz z tłumaczeniem –

k. 42,43 akt

Powód sporządził pismo datowane na 21.09.2012r., w którym zawarł oświadczenie o potrąceniu z wynagrodzeniem powódki kwot: 500 euro jako kosztów zastępstwa powódki, 600 euro tytułem kary umownej i 100 euro tytułem kosztów dojazdu.

Oświadczenie to nie zostało powódce doręczone.

okoliczności niesporne

a nadto

dowody: - oświadczenie -k.41 akt,

- zeznania powódki M. C. – k.58-59v

- zeznania pozwanego W. S. (1) – k. 59v-60

Sąd zważył co następuje:

Powództwo jedynie częściowo zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 750 kc do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami, stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu.

Przepis art. 735§1 kc stanowi zaś, iż jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie.

W przedmiotowej sprawie niespornym było, iż strony zawarły odpłatną umowę o świadczenie usług opiekuńczych na okres dwóch miesięcy, tj. od 06.07.2012r. do 06.09.2012r. oraz że powódka świadczyła usługi jedynie do

dnia 27.08.2012r., w którym opuściła miejsce pracy. Sporna pozostawała natomiast wysokość należnego powódce wynagrodzenia.

Powódka zeznała, że strony umówiły się na wynagrodzenie w wysokości 1.200 euro za każdy miesiąc pracy. Sąd nie dał jednak wiary zeznaniom powódki w tej części albowiem pozostają one w oczywistej sprzeczności z treścią pisemnej umowy stron, z której wynika, iż kwota wynagrodzenia – 1.200 euro dotyczy całego okresu świadczenia usług, tj. 62 dni (od 6.07.2012r. do 6.09.2012r.). Również pozwany w swych zeznaniach potwierdził ten fakt.

Dlatego też Sąd przyjął, iż wynagrodzenie powódki wynosiło w przeliczeniu na 1 dzień pracy kwotę 19,35 euro (1.200 / 62).

Powódka przepracowała 52 dni – od 06.07.2012r. do 27.08.2012r., albowiem w dniu 27.08.2012r. opuściła miejsce świadczenia pracy.

W ocenie Sądu powódce należne było wynagrodzenie jedynie za okres faktycznego świadczenia pracy stanowiące iloczyn 52 dni oraz stawki dziennej 19,35 euro, co dało kwotę 1.006,20 euro.

Kwotę tą Sąd przeliczył następnie na PLN wg kursu euro 4,00 zł, albowiem taki przelicznik zastosowała powódka w pozwie a pozwany go nie kwestionował (art.230 kpc). Wynagrodzenie powódki wyrażone w złotych polskich wyniosło więc kwotę 4.024,80 zł (1.006,20 euro x 4,00) i taką kwotę Sąd zasądził w punkcie I wyroku.

Nieprzedstawienie przez powódkę rachunku za wykonaną usługę nie mogło skutkować odmową wypłaty wynagrodzenia, albowiem jest to jedynie dokument o charakterze księgowym, zaś obowiązek zapłaty wynagrodzenia przewiduje umowa stron.

W pozostałej części powództwo należało oddalić (punkt II wyroku).

O odsetkach ustawowych orzeczono na podstawie art.481§1 kc. Ustalając datę wymagalności roszczenia sąd oparł się na zgodnych zeznaniach stron, z których wynikało, iż wynagrodzenie miało być płatne miesięcznie z dołu (za przepracowany miesiąc) najpóźniej do 10 następnego miesiąca. Część wynagrodzenia za miesiąc lipiec pozwany winien zapłacić powódce do dnia 10.08.2012r., zaś za miesiąc sierpień do dnia 10.09.2012r. Ponieważ jednak powódka domagała się odsetek od całej dochodzonej kwoty dopiero od dnia 11.09.2012r. Sąd nie mógł wyjść ponad żądanie pozwu i zasądził odsetki od całości wynagrodzenia od wskazanej przez powódkę daty.

Sąd nie uwzględnił zgłoszonego przez pełnomocnika pozwanego zarzutu potrącenia, albowiem wierzytelność objęta tym zarzutem nie nadawała się do potrącenia w myśl art. 498 § 1 kc.

Zgodnie z jego treścią gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej (art. 498 § 2).

Oświadczenie o potrąceniu, o którym mowa w art. 499 k.c., jest czynnością materialnoprawną, powodującą – w razie wystąpienia przesłanek określonych w art. 498 § 1 k.c. – odpowiednie umorzenie wzajemnych wierzytelności, natomiast zarzut potrącenia jest czynnością procesową, polegającą na żądaniu oddalenia powództwa w całości lub w części z powołaniem się na okoliczność, że roszczenie objęte żądaniem pozwu wygasło wskutek potrącenia. Oświadczenie o potrąceniu stanowi zatem materialnoprawną podstawę zarzutu potrącenia (por. wyrok SN z dnia 14 stycznia 2009 r., IV CSK 356/2008, niepubl.; wyrok SN z dnia 23 stycznia 2004 r., III CK 251/02, M. Praw. 2006, nr 10, s. 540).

W okolicznościach przedmiotowej sprawy pozwany nie wykazał aby przed etapem postępowania sądowego złożył pozwanej oświadczenie o potrąceniu. W uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty wskazał bowiem wprost, iż

sporządzone przez pozwanego oświadczenie o potrąceniu z dnia 21.09.2012r. nie zostało powódce doręczone. Okoliczność ta wynika również z zeznań powódki i zeznań samego pozwanego.

Zgodnie zaś z treścią art. 61§1 zd.1 kc oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią.

Fakt ten w ocenie Sądu nie wyłączał możliwości podniesienia zarzutu potrącenia w toku niniejszego procesu. Sąd podziela bowiem pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2004 r. (I CK 204/04) zgodnie z którym „jeżeli pozwany dopiero w toku sprawy dokonuje potrącenia i zarazem z tego względu zgłasza stosowny zarzut procesowy, to tego rodzaju zachowanie należy zakwalifikować do szczególnej kategorii czynności prawnych, które mają podwójny charakter: są oświadczeniem woli w rozumieniu kodeksu cywilnego, a jednocześnie stanowią czynności procesowe w ścisłym, technicznym sensie. (...) W konsekwencji, w razie podniesienia jedynie procesowego zarzutu potrącenia wchodzi także w rachubę przyjęcie, że jednocześnie zostaje złożone w sposób dorozumiany względnie konkludentny oświadczenie o potrąceniu (...)”.

Aby mogło dojść do potrącenia muszą zostać spełnione określone przesłanki. Jedną z nich jest przesłanka wymagalności, która wbrew literalnemu brzmieniu art. 498 § 1 k.c., dotyczy wyłącznie wierzytelności potrącającego. Wynika to z faktu, że potrącenie jest jednoznaczne z przymusowym zaspokojeniem tej wierzytelności, a nie można prowadzić egzekucji wierzytelności niewymagalnej (por. A. Rzetecka-Gil, Komentarz do art. 498 Kodeksu cywilnego, System Informacji Prawnej LEX 2011).

Wymagalność wierzytelności oznacza, że wierzyciel ma możliwość żądania od dłużnika, by spełnił świadczenie, natomiast powinnością dłużnika jest zastosowanie się do tego żądania. Wymagalność następuje zgodnie z art. 455 k.c. wraz z nadejściem terminu spełnienia świadczenia. Termin ten może być określony w ustawie, czynności prawnej, orzeczeniu właściwego organu, może też wynikać z właściwości zobowiązania. Jeśli natomiast termin wymagalności nie został określony na podstawie żadnego z tych kryteriów, wymagalność następuje wraz z wezwaniem dłużnika przez wierzyciela do niezwłocznego spełnienia świadczenia (por. A. Rzetecka-Gil, Komentarz do art. 498 Kodeksu cywilnego, System Informacji Prawnej LEX 2011).

Wierzytelność przedstawiona przez pozwanego do potrącenia w łącznej kwocie 1.200 euro obejmowała kwoty: 600 euro tytułem kary umownej, 100 euro tytułem zwrotu kosztów transportu i 500 euro tytułem odszkodowania za poniesione przez pozwanego koszty zastępstwa powódki jako opiekunki.

Żadne z w/w roszczeń nie miało określonego terminu spełnienia świadczenia, termin taki nie wynikał również z właściwości tych zobowiązań. Do tego aby roszczenia te stały się wymagane konieczne było więc wezwanie dłużnika (powódki) do ich zapłaty. Pozwany, wbrew ciężącemu na nim obowiązkowi nie wykazał zaś aby wzywał powódkę do zapłaty kwot objętych oświadczeniem o potrąceniu.

W swych zeznaniach wskazał wręcz wprost, iż „wezwań do zapłaty nie wysyłał”. Powódka zaprzeczyła przy tym, temu aby pozwany informował ją ustnie, że zamierza jej potrącić z wynagrodzenia 500 euro. Ponieważ pozwany nie poparł swych zeznań w tym zakresie innymi dowodami sąd nie dał im wiary co do wskazanej okoliczności.

Ponadto, jak już wyżej wskazano, pismo z dnia 21.09.2012r., które mogło pełnić funkcję wezwania do zapłaty, nie zostało powódce doręczone.

Dlatego też, abstrahując od kwestii wykazania wierzytelności przez pozwanego, Sąd uznał, iż wierzytelność ta jako niewymagalna nie mogła zostać przedstawiona skutecznie do potrącenia, co w konsekwencji powodowało nieuwzględnienie zarzutu potrącenia zgłoszonego w odpowiedzi na pozew.

Fakt nieuwzględnienia zarzutu potrącenia nie wyłącza możliwości dochodzenia przez pozwanego swej wierzytelności w drodze odrębnego powództwa.

Sąd oddalił wnioski dowodowe powódki dotyczące wykazania jej sytuacji materialnej związanej z faktem niewypłacenia wynagrodzenia przez pozwanego, albowiem były one irrelevantne z punktu widzenia zasadności powództwa.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art.100 kpc.

Powódka z żądanej kwoty 8.000 zł otrzymała kwotę 4.024,80 zł. Należało, zatem uznać, że wygrała sprawę w 50% i w takim też stosunku stronom należy się zwrot poniesionych przez nie kosztów procesu.

Powódka poniosła koszty w postaci opłaty od pozwu w wysokości 300 zł. Należy jej się zatem od pozwanego zwrot 50 % z tej kwoty, tj. 150 zł.

Pozwany poniósł koszty w łącznej wysokości 1.217 zł, na które składały się : opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 1.200 zł ustalone na podstawie §6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.02.163.1349 ze zm.). Pozwanemu należy się od powódki zwrot 50% z tej kwoty, tj. 608,50 zł.

Po wzajemnym potrąceniu należy się pozwanemu od powódki kwota 458,50 zł (608,50 - 150), którą zasądzono w punkcie III wyroku.